

สรุปผลการดำเนินการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

โครงการ การฟื้นฟูแปลงพืชอาหารสัตว์หลังการเกิดอุทกภัย

กิจกรรมย่อย ปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกรมปศุสัตว์ ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

รอบ ๒ /๒๕๖๘ เดือน เมษายน - กันยายน พ.ศ.๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบเลี้ยงกระบือเวียงหนองหล่ม สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย จัดทำขึ้นเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนา ด้านที่ ๕ ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่บริเวณ เวียงหนองหล่มและบริเวณโดยรอบประกอบด้วยพื้นที่ ๒ อำเภอ ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลจันจว้า ตำบลจันจว้าใต้ ตำบลท่าข้าวเปลือก อำเภอแม่จัน และตำบลโยนก อำเภอเชียงแสน เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งด้านพืชและสัตว์ และบริเวณเวียงหนองหล่ม มี “ปางควายเวียงหนองหล่ม” ปางควาย คือบริเวณที่ชาวบ้านนำควายมาพัก และมีการทำคอก มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับผู้เลี้ยง ตั้งกระจายอยู่โดยรอบ เวียงหนองหล่ม เป็นแหล่งที่ชาวบ้านนำควายลงไปกินหญ้าตามสันดอนต่างๆ และพื้นที่ที่รกร้างโดยรอบบริเวณ เวียงหนองหล่มเป็นพื้นที่ ที่มีการเลี้ยงควายกลุ่มใหญ่ที่สุดในจังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถเข้าไปศึกษาเกี่ยวกับ วิถีชีวิตของทั้งคนและทั้งควาย ปัจจุบันปางควายรอบเวียงหนองหล่ม มีทั้งหมด ๓ ปางใหญ่ และ ๒ กลุ่ม เกษตรกร รวมเกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย จำนวนกระบือทั้งสิ้น ๑,๑๘๑ ตัว และขณะนี้ประสบปัญหาขาดแคลน พืชอาหารสัตว์ ขาดพื้นที่ปล่อยให้แทะเล็มหญ้า เนื่องจากการดำเนินโครงการ มีการขุดลอกเวียงหนองหล่ม ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ในปี ๒๕๖๔ เริ่มมีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่เวียงหนองหล่มและพื้นที่บริเวณโดยรอบจังหวัดเชียงราย จึงจำเป็นต้องปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์เพื่อเป็นแหล่งอาหารหยาบคุณภาพดีสำหรับเลี้ยงกระบือเพิ่มเติม จากแหล่งหญ้าธรรมชาติที่รอบๆเวียงหนองหล่ม โดยมีหน่วยงานร่วมบูรณาการการทำงาน ได้แก่ สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย เทศบาลตำบลจันจว้า สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ แม่จัน และโครงการชลประทานเชียงราย สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์และร่วมกันปลุกสร้างแปลง พืชอาหารสัตว์ แต่ในช่วงปลายปี ๒๕๖๗ เกิดน้ำท่วมแปลงพืชอาหารสัตว์ดังกล่าวได้รับความเสียหาย ทำให้เกิด การขาดแคลนอาหารส่งผลกระทบต่อสุขภาพกระบือ กรมปศุสัตว์สั่งการให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย และหน่วยงานบูรณาการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามแผนระยะสั้น และระยะยาว จึงเป็นที่มาของโครงการปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม ภายใต้แผนงาน การฟื้นฟูแปลงพืชอาหารสัตว์หลังการเกิดอุทกภัย

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้มีแหล่งอาหารหยาบเลี้ยงกระบือในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม

๓. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงกระบือในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม ๒๖ ราย และมีการปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ จำนวน ๒๕๐ ไร่

๔. ตัวชี้วัด

มีการปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ ๒๕๐ ไร่

๕. ระยะเวลาดำเนินงาน

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ : เมษายน - กันยายน ๒๕๖๘

๖. หน่วยงานดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย

๗. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย
- ๒) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน
- ๓) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเชียงแสน
- ๔) เทศบาลตำบลจันจว้า
- ๕) โครงการชลประทานเชียงราย
- ๖) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ลำปาง

๘. ผลผลิต (Output)

- ๑) กลุ่มเลี้ยงกระบือในพื้นที่ปางควายเวียงหนองล่อง ได้รับการสนับสนุนหญ้าแห้ง จำนวน ๙๗,๐๐๐ กิโลกรัม เพื่อลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- ๒) กลุ่มเลี้ยงกระบือในพื้นที่ปางควายเวียงหนองล่อง มีแปลงพืชอาหารสัตว์สำหรับเลี้ยงกระบือ จำนวน ๑ แปลง ๒๕๐ ไร่

๙. ผลลัพธ์ (Outcome)

กระบือมีสุขภาพดี เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือมีความมั่นคงด้านอาหารสัตว์

๑๐. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

- ๑) ความสามัคคีภายในกลุ่มเกษตรกร
- ๒) กลยุทธ์การพัฒนากลุ่ม
- ๓) มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือเวียงหนองล่อง

๑๑. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา

เกษตรกรปล่อยกระบือจำนวนมากเข้าแทะเล็มแปลงพืชอาหารสัตว์ ทำให้พืชอาหารสัตว์ถูกกระบือแทะเล็มหญ้าจำนวนมากและเป็นเวลานาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อพืชอาหารสัตว์ที่ปลูกสร้างใหม่ (over grazing)

๑๒. ภาพถ่ายประกอบ

ภาพการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-Ordinator: DLD-C)

โครงการ ปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม
กิจกรรมย่อย ปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีในพื้นที่ปางควายเวียงหนองหล่ม

๑. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แก่กลุ่มเกษตรกร

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ จำนวน ๕๐๐ กิโลกรัม แบ่งเป็น รุจี ๔๐๐ กิโลกรัม และพื้คณฑูล ๑๐๐ กิโลกรัม แก่กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงกระบือบริเวณเวียงหนองหล่ม

๒. ปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงกระบือบริเวณเวียงหนองหล่ม และหน่วยงานเกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินหว่านเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ จำนวน ๕๐๐ กิโลกรัม เพื่อปลุกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดี จำนวน ๒๕๐ ไร่ กิโลกรัม เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ของกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงกระบือบริเวณเวียงหนองหล่ม ณ บริเวณปางควายบ้านต้นยาง ตำบลจันจว้า อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย

๓. ให้ความรู้การฟื้นฟูแปลงพืชอาหารสัตว์แก่เกษตรกร

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน ติดตามแนะนำการใส่ปุ๋ยและกำจัดวัชพืชเพื่อเป็นการฟื้นฟูหญ้าเดิมแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือบ้านต้นยาง และร่วมกันกำจัดวัชพืชในแปลงพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ ๑๘๐ ไร่ พร้อมใส่ปุ๋ยคอก จำนวน ๓,๙๐๐ กิโลกรัม บริเวณพื้นที่เวียงหนองล่อง ณ ปางควายบ้านต้นยาง เวียงหนองล่อง ตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย ให้ความรู้ในหัวข้อเกี่ยวกับ “พืชอาหารสัตว์ และการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์” ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในพื้นที่เวียงหนองล่อง ณ หอประชุมเทศบาล ประสานมิตร เทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

๔. เก็บตัวอย่างพืชอาหารสัตว์เพื่อวิเคราะห์ค่าโภชนะ

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่เก็บตัวอย่างพืชอาหารสัตว์เพื่อวิเคราะห์ค่าโภชนะ บริเวณพื้นที่เวียงหนองล่องตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

๕. ติดตามให้คำแนะนำ

วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ติดตามให้คำแนะนำการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีและการจัดการดูแลระหว่างหญ้าเจริญเติบโต ณ ปางควายเวียงหนองล่อง ตำบลจันจว้า อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ติดตามให้คำแนะนำ การจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีในพื้นที่ปางควายเวียงหนองล่อง ตำบลจันจว้า อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๘ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จัน เน้นการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ กรณีเกษตรกรปล่อยกระบือเข้าทะเล่ไปแปลงอาหารสัตว์ที่ได้ปลูกไว้ ทำให้แปลงอาหารสัตว์ได้รับความเสียหาย ณ บริเวณปางควายบ้านต้นยาง ตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

